

Redactioneel: The cold genius

Voor de gelegenheid begint dit redactioneel in het jaar 1968 in de wachtkamer van een tandarts in Frankrijk. Daar leest de achttienjarige Philippe Petit dat in New York het World Trade Center gebouwd gaat worden. De twee torens zullen de hoogste van de wereld worden. Petit besluit op dat moment dat hij op een dag een koorddansact tussen de torens zal opvoeren. Na zes jaar voorbereiding is het zo ver en wandelt hij op 7 augustus 1974 ongezekerd acht keer heen en weer tussen de torens van meer dan 400 m hoog.

In de documentaire *Man on Wire* blikken Petit en een aantal betrokkenen terug op die dag in 1974 en alles wat eraan voorafging. Het is zeker de moeite waard om deze documentaire te bekijken. Niet alleen omdat Philippe Petit een zeer markant figuur is, maar ook om te zien dat de getuigen na al die jaren nog steeds emotioneel worden als ze hun herinneringen ophalen.

Het moet dus een speciale gebeurtenis zijn geweest. Dat wordt ook duidelijk als de politieagent van dienst probeert de juiste woorden te vinden wanneer hij de pers te woord staat. Hij is zichtbaar nog onder de indruk van wat hij even daarvoor heeft aanschouwd. Petit wordt gearresteerd en onderzocht door een psycholoog. Ondertussen vermaakt hij zich door de pet van een politieagent op zijn neus te balanceren en is hij geïrriteerd omdat men alleen geïnteresseerd is in de vraag *waarom* hij zijn stunt heeft uitgevoerd. Wat hem betreft is dat totaal niet relevant.

De lezer vraagt zich inmiddels misschien af of dit alles wel relevant is voor Stromingen. En wat dit met hydrologie te maken heeft. Wat het laatste betreft: niets. Hoewel, in de documentaire is onder de televisiebeelden van toen de compositie *Memorial* van Michael Nyman te horen, en laten wij van de redactie nou bijzonder geïnteresseerd zijn in de relatie tussen hydrologie en muziek.

Wat blijkt het geval? De genoemde compositie is doorspekt met de tonen van *The frost scene* uit de (semi-)opera *King Arthur*, waarvoor Henry Purcell de muziek componeerde. In de derde akte doet Cupido een poging om de *Cold genius* (Koning Winter zeg maar) te wekken, die blijkens zijn antwoord daar niet zo'n zin in heeft:

*What power art thou, who from below
Hast made me rise unwillingly and slow
From beds of everlasting snow?*

Uiterekend in de week dat ik hier achter kwam, verscheen de studie van Van Westen et. al. (2024) waarin zij het mechanisme achter het stilvallen van de Golfstroom simuleren met een klimaatmodel. Ook beschrijven ze de enorme gevolgen die dit zal hebben voor het klimaat: voor ons zou het een afkoeling kun-

nen betekenen van meer dan een graad per jaar die kan oplopen tot 7 graden. Misschien, zo dacht ik, staat Cupido's poging om de Cold genius te wekken wel symbool voor onze gedragingen waarmee wij het klimaat veranderen.

Stel dat de toeschouwers die Philippe Petit in 1974 tussen de Twin Towers zagen koorddansen, te horen hadden gekregen dat er een grote kans was dat die torens op een dag door een terreuraanslag in zouden storten. Bijna niemand zou het zich hebben kunnen voorstellen; de torens waren op dat moment nog niet eens af. Wat doe je dan met die informatie? Welke voorbereidingen tref je als je niet weet of en wanneer het gaat gebeuren?

Er zijn signalen dat de Golfstroom nog deze eeuw kan stilvallen. Als dat gebeurt, zullen de veranderingen van het klimaat zo snel gaan dat we ons niet of nauwelijks kunnen aanpassen. Nu gaan we nog uit van opwarming met drogere zomers en nattere winters. Maar het zou dus kunnen dat het straks helemaal een andere kant uit gaat. Dat zal natuurlijk enorme gevolgen hebben voor de toekomstige hydrologie van ons land. Maar als het kan vriezen of dooien, op welke toekomst moeten we ons dan voorbereiden? Het is een lastige vraag, maar misschien moeten we beginnen na te denken over een antwoord.

Het artikel van Van Westen et. al. (2024) is al weer een paar maanden oud. Het zou leuk zijn geweest als dit redactioneel iets eerder was verschenen, maar net als de Golfstroom is ook de aanwas van kopij voor ons tijdschrift niet constant. Het duurde dus even voordat we dit nummer konden drukken. Ons doel om elk jaar vier nummers uit te brengen, gaan we in 2024 dan ook helaas niet meer halen. Gelukkig zijn we wat Stromingen betreft nog ver van een kritiek kantelpunt verwijderd. Toch blijven we oproepen om interessante bijdragen in te sturen. Want het delen van kennis is één van de vereisten om ons op een ongewisse toekomst voor te kunnen bereiden.

VP

Referentie

Westen, R.M. van, Kliphuis, M., Dijkstra, H.A. (2024) Physics-based early warning signal shows that AMOC is on tipping course. *Science Advances* 10(6).